

ՄԻՃՄՈՒԱՅԸ ՀԱՎԱՏԻՍ

ԳԻՐԿԱԴՐՈՒՄ

(1868)

ՀԱՄԱՐ 94

1280 ՄՈՒՀԱՐԵՄ-Կ.

Մէծնաւ իւր լուսնամէ
Սէնէլի 10 պէյալ Սէճիտ
Ալթըր 5 " " "

ՉԱՐԴԱՄՊԱ
ՄԱՅԻՍ 1

Իւշ արդը 2 1/2 պէյալ Սէճիտ
Պիր. պարզ 1 " " "
Տանէր 50 Պէյալ 60 խարայ

ԱԼԵՔ. 13 ՄԱՅԻՍ

Տիւն Արշալ.	Չարչամ. սապակ	Էջրէն
3718	3722	3722

ԹԵԼԵԳՐԱՖ

Լուստրա
Բարիտ
Մարտիկ
Վիեննա

ԳԱՄՊՈ

ԱՄԹԱՆԻ 1 ՄԱՅԻՍ

Ճիտատե գայիմմագանը, Նորի
էֆէնտիկէ բուծպէի միբիմիբանի,

- Հիճաղ վիլայէթի մուհասէ պէճէ-
սի, իղէթ էֆէնտիկէ բուծպէի էվլէ-
թի սընֆը սանիսի,

- Շուրայի տէվլէթ մաղպութա օ-
տաւը խիւլաֆաւրնտան սաաւտէթիւ-
Պէաքըհան բաշա զատտէ, իղէթիւ-
Նէճիպ պէյէ, բուծպէի սանիկէ սըն-
ֆը սանիսի,

- Նիգարէ վիլայէթի վալի մուա-
վիւնի իղլէթլու Մուտն էֆէնտիկէ
բուծպէի սանիկէ սընֆը սանիսի,

- Ալթըմուպի տէտարէթը Մարի
խիւլաֆաւրնտան բիֆաթլու Ղէմիլ
պէյէ բուծպէի սալիսէ,

- Շուրայի տէվլէթ մէթթուպի
օտաւը խիւլաֆաւրնտան բիֆաթլու
Հալիմ պէյէ բուծպէի սալիսէ,

- Օտայը մէղքիւր խիւլաֆաւրն-
տան բիֆաթլու Հասան պէյէ բու-
պէի սալիսէ,

- Սաաւտէթիւ Պէտըհան բաշա
զատտէ ֆիւթուլէթիւ Պէտըի պէյէ
բուծպէի բապիա թէվէիս պույրու-
մուշ տուր:

Յիւրանտանը իւրէն զաղէթաւըն
տաւթի իւզ վիթը պէնա գըրաւթ
օլուսուր:

“Սուլհու սալահըն պազասընա
պիլա ֆիթուր էմնիէթ բզհար իտէ-
րէք պաղը զէվաթ միւճիղէթ իլլէ-
միլլէ ամմէյէթ թէլիլիս էթմիլ կի-
պի գըլաս իտէր: Հէր իճրաւթա
պիլ մանա վէ էն մանաւը հարաքէ-
թէ պիլ սուլհ տէլալթի կէօրիւր-
լէր: անվալի պըլլա վէ զահիրէ իլ-
րաճ իթմէք պուլաւըն վաղիֆէսի
տէլիլ պուլաւըն ճահտ իւ մէրաւ-
լէրի տրաւթմաղ տըր վէ պուսու մէն-

ֆաւթ թէմիւնաթը թէսմիկէ իտէր-
լէր:

“Սէնֆաւթ թէմիւնաթը զայէթ
էլլէմ պիլ քէթիլէթ տիլ անճագ
ալա սէպէպլէրէ իսթիհսալ օլապի-
լիլ: Հայըր, թիճարէթ վէ սէնաւթ
հիշ պիլ վազըթ հիւսնիւ բիզալէրի-
լէ պու կիւնքի քէսաւ հալլէրիկէ
գայրլ օլմաղլար: վէ սէրմայէրիկէ
տուրկուսիւ գու խօշնուալէթալէն
նէշաւ իթմիլ տէլիլ տիլ: 1852 վէ
56 սէնէլէրտէ վազը օլտուղու միսիլ-
լիւ իւրօրանըն հալի պըլլա վէ պէ-
տիլի օլտուս, վէ էմնիէթ էսպաղը
զօգ վէ աշիքէտը օլտուս պիլ գալ-
հաֆթա կէշմէքսիլիս պու կիւնէ-
տէք միլլի կէօրիւլլէմիլ իլ պօլուլը-
միւշահէնէ իտէրիլ:

“Նիճագ էմնիէթ վէ մէշղուլլէթ
խիւլաֆաւր իլլէն պաւտէ զաղէթա
պէնալէրի քիֆայէթ իթմէլ: Սուլ-
հու սալահըն մէհէ շայէսթէ վէ ամ
մէնիկէ հէտէֆը ամալը օլտուղու պէ-
յան իթմէք բէտը իթմէլ: Սուրը-
նըն շիմաթի հալի թէպալի օլմաղլը-
ճա վէ քէաֆֆէի տէվլէթլէր ճէսիմ
ճէնի թէտարիքէթալլէրիկէ տէվաւ
թէտիքճէ, զաթէն զահիպի վէտէսէ
օլան մէնֆաւթար շիւպէ վէ գօր-
գուտան ազատէ օլաւայաճաղար:

“Տիւն տէլիլ էվլէրի կիւն յօ-
ւալ քէ Տէլլիլ նէշը իթմիլի ուզու-
պէնտի տըր նէ իտի: Տէվլէթիմիլ
ազաւարընտէն իքի գէվաթըն պիլի-
պիլիկէ մուղայիլ նուլթըլարը քի հէ-
նիւլ թատուրգէ միւհթաճ աղլար,
Պիլի ճէնիկէ իթիմաթ վէ թահիթը ի-
տէր տիլէրի իտէ սուլհու սալա-
հըն օլաւայաճա ֆիթուրսուլ պիլ էմ-
նիկէթ բզհար իտէր:

“Պիլիմ նիլպիմաթընդա նաղարէն
վիւքէլաւան պիլիլիկէ նուլթընդըն
նէ մանաւը օլապիլիլ: Չօգ չօգ քէն-
տի էֆթէտը շախիթէսիկէ պէյան ի-
տիւպ տէվլէթի պիլ թէահհիւա ալ-
թընտա պըրաւմաղ: հաթթա օ նաթթ-
գու էտէն վիւքէլաւան քիմիկէ օնու-

պիլէ պէնտ իտէմէլ, շիւնքի օլապի-
լիլ քի պիւսպիւթիւն իսթապ էթ-
տիլիկէն զըտտը պիլ լիտան գուլանմա-
ղա թալիմաթ ալտըն:

“Նէ վազթ վազը օլմուշ տուր քի
մու հարէպէյէ թէթմիլէն դարարիլը
օլան տէվլէթլէր տալիլ քէնալի բէոմի
լիտանլարընտա նիլէթը ալլէրիկէ
բզհար էթմիլ օլտուղար: 1866 սէնէ-
սի պահարը մէվալիլիտէ, օ էմնաւտէ քի
իրուսիա վէ իթալիա տէվլէթլէրի
թէաւրիւպի վէ թէհաֆֆիւզի անտ-
նամէ իլէ պիլի պիլլէրիկէ պաղը Ը-
տըլար, միւսիւ Պիլաւարըն վէ իթա-
լիա վիւքէլաւըն վազի օլան միւ-
քէաթէպէ վէ նուլթըլարը թէթրա-
լէն գրաւթ օլտուստէն ճիհանըն աւա-
լիլիկէ պօղմամաղա պուլաւարտան մու-
գայէթ բէսուղար հիշ պիլ վազըթ
պուլաւմուշ մու իտի: պու պապտէ
պուլար լալէ Սէն իլլէրի պիլէ թէ-
գատուլլէթ իթմէտիլէր մի: Վաւէ-
լար պիլէ միւսիւ Պիլաւարըն էէկալիլ
վէ էէկիճիկէթ իլլէրիկէ գապուլ իթ-
մէլլէր մի իտի: Սիւսիլ իլլէնիկէ
ալաղը նամը զայ օլմայաճագ թահիլ-
րաթ ունուտաւ լաւ մը քի միւշարալէյ-
սուսումի Վալանիկէ մէճիլի մուվա
ճէհէսիտէ գրաւթ էլլէտիլտէ, մէճ-
լիլի մէղքիւր տալիլ օ գատար սաֆ-
տէլուս պուլաւմուս քի մէմնուլլէթ
վէ մէսրա իլլէթէ զարգ օլտու:

“Նամի նուլթըլարա, գըլմէթլէրի
իւզըրէ իթիլալ իտէլիմ, էանի թա-
րաֆէյն բիզալարըլա գուլանըլան սու-
րէթա պիլ հիլէթ, միլլէթլէրի պիլի
պիլիկէ միւլթա ֆէտաթէալըլը
մէսապէսիտէ նաղար իտէլիմ: Վէ
քէտմիլէն ֆայիտէտէն ալի պիլ քէ-
ֆիլէթ տալիլ տէլիլ տիլ քի տէվլէթ
լէր սօն տաղիլէտէն էվլէթէ ճամ-
լարը գըլմաւտան իճթիմալ էլլէրիլ
հաշան պարթնէն գալլա իթմէքոն ի-
տէլէր տալիլ պիլի պիլլէրի իլէ խա-
լիսէթ վէ սուլհ բզհարըլընա տէվաւ
իտէրլէր:

1867 ՅՈՒԼԻՍ 1 1868 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 31 .

U. D. P. L. A. H. Q. U. S.

668.4

ԱԶԳ . ՊԱՏՐԻԱՐԺԱՐԱՆԻ ԵԼՄՏԱԿԱՆ ԵՒ Ս . ՓՐԿԶԵԱՆ
ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՅԻ ՏՆՈՐԷՆ Կ . Ց . ՓԱՆՈՍԵԱՆ

269,824 10

« Պու խաթըրընասըդ սոն բեր-
թէնին թերէտաւտինէ պիր ա-
ղոգ դափու պրագմագ տըր, վէ թէ-
րաֆէյնին զուրուրունու վիգայէ
խտէրէք սուլէ գարարարընա սուհու-
րէթ իրաս իտէր : Իմտի պու քիւ չիւք
գոմէտեարարըն հիւ պիր զիանը օյմա-
տըրընտան պոււնարը տէվլէթլէք պիր
գապահաթ ատտ իթմէք նէգաթէթ.
տէն արի տիր, լաքին պոււնարա սա-
հիւ նապարըրա տախի իթիպար էթ-
մէք սոն տէրէճէ չօճուգլուգ տըր :

« Միմէյէ մալիւմ տիւր քի Բրու-
սիա սոն օյոււնու օյնամագ գարարընը
վէրտիյի կիւն, ճէմիի օրտուլարըն
հարէթէթէ հազըր օյմալէրինին էմրի,
էյալաթ վալիլէրինին էէտլէրինտէ
չօգտան պէրիւ պուլունմուչ օլա-
ապլար, վէ շիմտիքի հալ Գօլօնեթ
Գօլօնեթ, Թրէվէս վէ Մայանդտա
թէրաթիւմ իթաիլիլիլ օլան աւաթիլ
հէյալէրինին արգալարընա արիւլ օլա-
ճապլար, էօթէտէ միւսիւ Պիզմարգ
հէնիւլ միւսիւ Պէնէտէթթիլի գան-
տըրընագտա օլաճագ քի Բրուսիա
տէվլէթի սուլէա արգիւլէթ տիր վէ
Գրանտանըն պոււնու աղնայամայօ : օլ-
տուղու իջիւն շիքայէթլէր իտէճէք.
Լնճագ աճմէ ումար տախի քի միւ-
սիւ Պէնէտէթթիլի հէր նէ գաճար
Նիգօտուրիտա չօգ տադիգ պու-
լունմաթ իտէ տէ, պու կիւղէլ րա-
գըրաթըրա գափըրմայաճագ վէ հինի
հաճէթտէ Մէթգէ Մթրասպուրիա
իգթիլա իտէն էմրէթ վէրիլիլ օլա-
ճագ :

« Իմտի պոււնտան պէօյլէ վիւքէլա-
տան չոււնու վէ պոււնու նութգլա-
րընը տիւղիլէ պիղէ իթթար իթմէսին-
լէր, վէ չոււնու պիղէ աղնաթարնար
քի աճագա Գրանտանըն գուվլէյի
թէհաֆիլիլիլիլ արթըրմագ է.
հէմիլէթի կէթիլիլիլ կիւնտէն
պէրիւ նէ իթպէտուլաթ վագը օլ-
տու : Պիզմարգ Գրանտանըն
վէ նապիլիլիլիլ էյիտէն աղնամըրըր :
1866 վագը աթթարը մէրգուլըն տէվլինճ
իլէ մալամալ էյիլիլիլ վէ աճագ իւ-
արգիլիլիլ իթթիլիլիլ իճրա օլաճագ,
էյէր միւսիւ Պիզմարգ Բրուսիա լա-
յիհէթիլիլ իթթիլիլ իտէրէք, Լնճան
եանըն պագի գըրան գըրմընը քէնտի
գըրմընըն մէթէթէթլէրինէ իլալէ
էթմէյէ միւգթէթիլ օլաւրա :

« Լիթրէի Գրանտըր տէվլէթիլին
բօլիթիլաթ տա պու օլապըրըն վէ
էյէր խաթիլիլ նապըրընըն մարիթէ-
թիլիլ քէնտի թարաֆընտան աղը-
տան աղըրա պիղէ պէօյլէ աղնաթիլիլ
օլաւրա, ուլէ ու աղահըն իլալ
օլմայաճագընա արիլտէ գանար րուրգ :

« Բրուսիա տէվլէթի թէթէպիւրիւնիւ
խօշնուա իտէճէյի սէլահիլէթի օլա-
ճագընտան պիր աղ վագըթ իլին օլ-
տու Բարիս վէ Պէրլին պէյնիլիլ
մարաթըրա պիր վէթիլէ գալընալ րուր :

վէ իհթիմալտէն պաիտ օլմայարագ
աւմալապիլիլ իտի քի Միւսիւ Պիզ-
մարգ հիւ տէյիլ իտէ պիր աղ վա-
գըթ իլին օլաւրա, Լնճա վէ Բօրէն
նաֆիլիլիլ զապթ իթմէթտէն
ապթը նապար իտէճէք : Գալ քի
Գրանտըր տէվլէթի պու բօլիթիլաթ
իթթիլալ իթմէթիլ տիր, գալ քի
Բրուսիա տէվլէթի Բարիս տապիլիլ
վէ Պէրլինտէ մալագաթալ աւտ օ-
լունմագտա տըր, գալ քի Լնճանեա-
նըն հալի վէ Լնճարանըն հիլէթի պի-
գապար տըր, Գրանտա իլէ Բրուսիա
պէյնիլիլ տապիլիլ կիլիլ պիր զրո-
տիլէթ օլաճագ, վէ պու սէպէպտէն
նալի մալահարէպէ իհթիմալի օլաճագ
տըր :

« Բիմէ ինանարըմագ իսթէրէթ քի
պագաթ սուլէ էմին օլապըրըն, տէվ-
լէթլէր պիրի պիրլէրիլիլ հիւսնի
իթթիլալ վէ խաթիլիլիլ իլալէր օլա-
լար րուր, Բրուսիա տէվլէթի Լէհիւ-
թանտան պիհուտէ զապալընըն ալմագ
իլին պու վագթըն սէպիլ օլաճագ ր-
ուր : Լնճարանըն էթթար գապարթ-
մալընա սէպէպիլիլ վէրմէտէն վէ
էն պիթարաֆ հիւլիլիլ իլէրին զէմ
վէ իսթարաթընա չալան օլմագտան
իլէյի իտէր իտի : Պոււնու զրաթը օ-
լարագ Լնճարանըն չու պագըրըն սու-
րէթտէ գալըրըր հալիլիլ իսթիլիլ
տէ իտէյօր, չոււնու հիւսալ իտէր քի
Լէհիլիլէր գալըրէթ նէ քի եաթարա
Բրուսիա տէվլէթի թահիլ իտէճէք.
չիւնքի քէնտի մալալիլիլ իլին իհ-
թիլալ օլապիլիլիլ տըր վէ սուլիլ
ապիլիլ տախի իթթարաթտան իճթի
նապ իտէճէք, չիւնքի ապիլիլ ճէվալ
աղաճագ տըր քի, գաթը մալալիլիլ
սէպէպ օլապ ճէնիլէ միւսիլիլ օլա-
ճագ :

« Իմտի էմինիլէթ վէ իսթիմալ վագ-
թիլիլիլ, հալան քի Լնճարանըն չիմ-
ալիլիլ հալիլիլ նապարէն հէր շէյ, կէ-
րէք հիլէթ վէ մէնիլալիլիլ զրա-
տիլիլիլ, կէրէք հիւլիլիլ իլէրին
թէտարիլիլիլ, կէրէք տէվլէթլէ-
րին հարէթէթիլ, ինտանը վէպէսէյէ
զահիլ վէ հիւ տէյիլ իտէ աղըրանէ տալ-
րանտալ մէճագըր իտէրէթ : Լնճիլիլ
պիլիլ տէ ճէնիլալ ճիտալէ արգիլիլիլ տէ-
յիլիլ վէ օլմագ իհթիմալիլիլ տախի
իտանըրըր, էյէր Պէրլինտէ միւսիլիլ
պիրանէ վէ հագալիլիլ իլալիլ
տալիլիլիլիլ, աճագ վաճիլիլիլ
պիլիլ իթթիլիլ գալալ իթթիլ օլա-
լուգ, էյէր էմինիլէթ ըզհար իթթիլ օլ-
ա ըրաթ քի պիլիլ օլմագ մալալ
գապիլիլիլ տիլիլ վէ մէնիլալիլիլ
իթթիլալ իթթիլիլ գանտըրալ քի
պիլիլիլ եալընըր տալալ լարըրըրա
տըր :

Տիւնի կիւն Մանըր-Տի Եֆէթըր շալէ-
Լաւըն պիլ իլալիլիլ, վէ Լնճիլիլիլ
լն իլալ օլալիլիլ չալ :

Տիւնի կիւն սաաթ սէթիլալ Պա-
պը Լնճի թարաֆընտան չու ալիլիլիլ
էմրի Լնճի թարաֆըրըն կէլիլ օլմա-
լին, նէլը ու իլանընա միւսարաաթ
իտէրիլ :

ՊԱՊԸ-ԱԼԻ 1868 ՄԱՅԻՍ 11

« Մ. Կարապետ Փանոսեանըն թահ-
թը իտարէսինտէ օլարագ թապ ու
նէլը օլալիլիլ տա օլան Մանըր-Տի
Եֆէթար նալ զալէ իմանըն, շիտալիլ
իլալիլ իլալիլ թաթիլիլիլիլ իլալիլ
հիւստէ հիւ ճուլիլ իթմէթլիլիլ, վէ
թալիլիլիլ էզհանը մալալ օլա-
ճու իլալիլ հիլիլ իթմէթտէ օլան
պահալար նէլը իլէմէթլիլիլ վագ
կէլիլիլիլ, ալէթթիլիլ էհալիլիլ
թահիլիլ իլէ, բաթիլիլիլ ալէլիլիլ
տէ քիւ ու զարալարըն տալիլ իթ-
մէթտէ օլապ, վէ բաթիլիլիլ իթ-
րալիլիլ իտէ, մէլիլիլ զալէթա-
նըն մէլիլիլ ֆէտտալիլիլ պահա-
լարընտան տալըր, մագալըն ճէլիլիլ
իտարիլիլիլ պիր գալ տէֆա թէլէթ-
իլիլիլ, բաթիլիլիլ ալէլիլիլ հիւ-
ճիլիլ իթմէթլիլիլ ֆէրալաթ կէ-
մէթիլ զըմընտա մէլիլիլ զալէթալ
նիլ իթմէթտէ սուրէթտէ իթթարալ օ-
լունմալ իտէ տէ, էիլիլ տէվալ իլէ
ալիլիլ 22 թարիլիլ վէ 649 նում ըզ-
լու նիւսիլիլիլ, բաթիլիլ իլէ միւս-
իլիլ իթմէթտէ հալալիլ Մաթա-
լալիլ չրգարագ քէնտի իսթիլիլիլ
ընըր թագալիլ իթմէթլիլիլ հիլիլիլ
նի, եանըր սուրէթտէ պէլան իլէ,
բաթիլիլիլիլ գաթ ու իթիլալ-
ընըր թէլիլ իլէմիլ օլալիլիլ տան,
1867 սէնիլիլ մարըն 12 սինտէ մալ-
պուաթ նիլալիլիլիլ հագալընտա
զուհուրա կէլէն իլանաթա իլիլիլ
գան, պու թարիլիլիլ տէլ իլէ, իլ-
ալ միւստէթ իլիլիլ թաթիլ իտիլիլ-
սինտէ գարար վէրիլիլիլ, վէ մէլիլիլ
զալէթալըն միւսիլիլ մէսուլու օլան
Մ. Կարապետ Փանոսեանէ մէլիլիլ
գարարըն իլալար գըրընտալ ճալիլ
կէթիլիլիլ տիր :

ՅՈՒՍ

Պէօյլէր տէրէ ճառտէսինտէ 89
Պուճըր իլէ մալալալ իլիլ իտէն
վէ իլիլ տիրէթան 812 զիրա արալ իլ-
գէթիլիլ օլարագ վէ պիր իլալիլ
ճառտէտէ վէ պիր իլալիլ տէ տէնիլ-
լէ օլարագ, սաթըրըր տըր :

Օրտալ մալիլալ իսթիլիլիլ
Վալիլիլ Միւսիլ ի. Կաթթըր
միւրաճալ իտէպիլիլիլ :